

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Haplové a soudců JUDr. Lukáše Hloucha a JUDr. Jany Kubenové ve věci žalobce: **V. H.**, bytem, adresa pro doručování:, zastoupen JUDr. Vitem Buršou, advokátem, se sídlem Advokátní kancelář Burša-Machálek, Růžová 1254, Uherské Hradiště, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, Kolářská 451/13, Opava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2013, č. j. 3791/1.30/13/14.3

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 12. 11. 2013, č. j. 3791/1.30/13/14.3, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** nahradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **16342 Kč**, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce advokáta JUDr. Víta Burši, se sídlem Advokátní kancelář Burša-Machálek, Růžová 1254, Uherské Hradiště.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 11. 2013, č. j. 3791/1.30/13/14.3 (dále jen „napadené rozhodnutí“) bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj se sídlem v Brně (dále jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 14. 8. 2013, č.j. 11804/9.30/13/14.3-RZ, sp. zn. SD 341/13 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce jako podnikající fyzická osoba uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) zákona č.

435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) tohoto zákona, neboť umožnil vykonávat slečně K. K., nar., závislou práci mimo pracovněprávní vztah, neboť tato fyzická osoba vykonávala práci spočívající v obsluze C. B. M. na adrese (provozovna žalobce), které konkrétně spočívaly v točení piva, prodávání nápojů, obsluze a kasírování zákazníků. Žalobce tím této fyzické osobě umožnil výkon nelegální práce ve smyslu ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, za což mu byla uložena pokuta ve výši 250 000 Kč a povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč.

V **napadeném rozhodnutí** žalovaný přezkoumal prvostupňové rozhodnutí ve smyslu s § 89 správního řádu a dospěl k závěru, že námitky žalobce nejsou důvodné. Žalovaný vymezil především znaky závislé práce ve smyslu § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti ve vztahu k § 2 odst. 1 zákoníku práce s účinností od 1. 1. 2012 (po novele zákonem č. 365/2011 Sb.). Uvedl, že slečna K. K. nepochybně vykonávala činnost pro žalobce osobně, neboť v jeho provozovně obsluhovala za barem. Tato činnost byla vykonávána jménem účastníka řízení, neboť probíhala v jeho provozovně v rámci jeho podnikatelské činnosti. Stejně tak není důvodných pochybností o tom, že tuto práci vykonávala slečna K. K. na základě pokynů účastníka řízení, neboť nelze předpokládat, že by se pohybovala v jeho provozovně bez jeho vědomí, jak potvrdil konec konců i sám žalobce. Co se týká vztahu nadřízenosti a podřízenosti, je žalovaný toho názoru, že i tento definiční znak závislé práce byl v daném případě naplněn. Slečna K. K. se v provozovně musela řídit pokyny žalobce a skutečnost, že žalobce nemusel nic kontrolovat, vycházel ze vzájemné důvěry dané blízkým osobním vztahem. K odměně za vykonanou práci, kterou žalobce argumentoval ve svém odvolání, žalovaný uvedl, že se nejedná o znak závislé práce, ale o podmínku či povinnost, za níž má být závislá práce vykonávána. K soustavnosti výkonu nelegální práce žalovaný uvedl, že předmětné ustanovení § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti neváže na určitý rozsah či dobu, po kterou by musela být práce vykonávána, aby se jednalo o práci nelegální. Soustavnost ani nemůže být pojmovým znakem závislé práce již proto, že existují i krátkodobé či méně rozsáhlé činnosti, které pak mohou být vykonávány na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Skutečnost, že žalobce umožnil vykonávat nelegální práci své dlouholeté partnerce, nevylučuje společenskou škodlivost tohoto protiprávního jednání, k čemuž poukázal na dikci ustanovení § 318 zákoníku práce, které se na druhu, družku či blízké příbuzné nevztahuje. Z hlediska naplnění skutkové podstaty správního deliktu tak podle žalovaného není rozdíl mezi umožněním nelegální práce partnerce či osobě cizí.

Žalovaný vzal v potaz, že je třeba odlišovat od závislé práce tzv. občanskou výpomoc, která je i bez výslovné právní úpravy možná. Podle žalovaného je však rozdíl mezi výpomocí v rámci např. sousedských nebo přátelských vztahů mezi dvěma fyzickými osobami a mezi výkonem činnosti pro podnikající fyzickou osobu, která je provozována v rámci jejího předmětu podnikání za účelem dosažení zisku. Tím, že slečna K. K. v provozovně žalobce obsluhovala za barem a vykonávala činnost, která vedla k dosažení zisku žalobce, nemohlo se jednat o „přátelskou výpomoc“. Podle záznamu o kontrole ze dne 22. 2. 2013 slečně K. K. vykonávala závislou práci obsluhy baru (servírky) nejméně od 14:00 hod., jak sama uvedla. Podle zjištění inspektorů při samotné kontrole nestála slečna K. K. za barem „se založenými rukama“ a s tím, jak uvádí žalobce, že hlídala provozovnu, ale po dobu kontroly točila pivo zákazníkům, roznášela nápoje a obsluhovala zákazníky. Závěru, že se nejednalo o ojedinělou či nahodilou situaci, nasvědčuje i to, že účastník řízení v baru rovněž pečl o pizzu, kterou sám rozváží. Je vysoce nepravděpodobné, že by při každém rozvozu pizzy provozovnu uzavřel či

vykázal hosty z baru. K namítanému právnímu názoru Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2011, č.j. 4 Ads 75/2011 – 13, žalovaný uvedl, že se pramení z jiné skutkové situace a vztahoval se ještě k výkladu právní úpravy účinné před novelou č. 367/2011 Sb. K výši sankce žalovaný uvedl, že prvostupňový správní orgán správně vyhodnotil kritéria pro uložení sankce, přičemž jako k polehčující okolnosti bylo přihlédnuto k tomu, že ze strany žalobce šlo o první zjištěné protiprávní jednání, jakož i k tomu, že žalobce se slečnou K. uzavřel posléze pracovní smlouvu. Bylo přihlédnuto i k ekonomickým poměrům žalobce, pročež byla pokuta uložena na samé dolní hranici ve výši 250 000 Kč.

V **žalobě** proti napadenému rozhodnutí žalobce navrhl zrušení napadeného i prvostupňového správního rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, a to z následujících důvodů. Podle názoru žalobce žalovaný nedostál řádně své přezkumné povinnosti a nevypořádal se řádně se všemi odvolacími námitkami, neboť nesprávně vykládal příslušná ustanovení zákona o zaměstnanosti a dalších zákonů. Žalobce přdestřel svůj výklad ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti, v němž je odkazováno na § 2 zákoníku práce. Podle jeho názoru rozlišování definice pojmu závislá práce na jeho „znaky“ a „podmínky“ nemá oporu v zákoně ani v logickém výkladu zákonů, což lze jednoduše vysvětlit tak, že nadřízenost a podřízenost stejně jako odměna (plat) za práci jsou zároveň znakem i podmínkou. Aby se jednalo o závislou práci, musí být splněny všechny znaky, podmínky či charakteristiky obsažené v § 2 zákoníku práce, aby byla naplněna definice pracovněprávního vztahu. Jestliže tedy nebylo prokázáno, že by slečna K. dostávala za práci odměnu, nemohlo se jednat o závislou práci a ani nelegální práci. Stran vymezení časového rozsahu výkonu činnosti považované za závislou práci žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2011, č.j. 4 Ads 75/2011-73, z něhož vyplývá, že závislá práce by měla vykazovat znak soustavnosti jako výraz dlouhodobosti či trvalosti vztahu. Jestliže v dané věci bylo zjištěno, že slečna K. žalobce zaskočila po dobu několika desítek minut, nelze takové jednání považovat za závislou práci. Ke vztahu nadřízenosti a podřízenosti žalobce uvedl, že závěr žalovaného o tom, že se slečna K. musela řídit jeho pokyny, není odůvodněný. Výslovně uvedl, že žádné pokyny ohledně tří přítomných hostů v provozovně své přítelkyni nedal. Pokud žalovaný uvedl, že žalobce nemusel v důsledku blízkého vztahu ke své přítelkyni nic kontrolovat, pak se nejedná vztah nadřízenosti podle zákoníku práce, ale vztah založený na osobních vazbách. Žalovaný se též nevypořádal s námitkou zásahu do soukromoprávní sféry vztahu, tzn. snahy vést k donucení uzavření pracovněprávního vztahu v případě, že zájem na jeho uzavření nemá žádná ze stran. Konečně žalobce namítl, že žalovaný ani prvostupňový orgán nijak neodůvodnily společenskou nebezpečnost jeho jednání, neboť pokud by tak postupovaly, tak by musely shledat, že žádný z deklarovaných zájmů na ochraně před nelegální prací nebyl ohrožen ani dotčen.

Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě** uvedl, že má za prokázané, že žalobce umožnil slečně K. výkon závislé práce spočívající v obsluze baru, prodeji nápojů, obsluze zákazníků a inkasování úhrady. Stejně tak není možno předpokládat, že by slečna K. vykonávala práci svým jménem. Na stěžejní žalobní námitku, v níž žalobce zpochybnil výklad ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) zákona o zaměstnanosti ve spojení s § 2 zákoníku práce, žalovaný uvedl, že považuje rozlišení znaků a podmínek závislé práce za zákonné a souladné s úmyslem zákonodárce a je zřejmé již z pouhého jazykového výkladu citovaného ustanovení. K tvrzené absenci odměny za vykonanou práci žalovaný uvedl, že nesouhlasí s názorem žalobce, že závislá práce je nutně charakterizována vyplácením odměny, neboť to by znemožňovalo posouzení vztahů, kde dlouhodobě není vyplácena mzda, resp. zaměstnanec je smířen s tím, že odměnu nezíská či jen v neuspokojivém rozsahu. K vymezení rozdílu mezi závislou prací a tzv. občanskou výpomocí žalobce poukázal na to, že uvedl v napadeném rozhodnutí příklad

situace, kterou by považoval za občanskou výpomoc (např. sběr ovoce na zahradě žalobce). Zatímco v žalobě žalobce hovoří o desítkách minut, ve správním řízení uvedl, že slečna K. k němu do provozovny dochází denně (nakoupit anebo žalobce zastoupit). Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval i společenskou nebezpečností, která je obsažena ve škodlivosti nelegální práce jak ve vztahu k rozpočtu ČR, tak i k právům zaměstnanců.

V replice vůči vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že se žalovaným nesouhlasí zejména v otázce výkladu ustanovení § 2 odst. 2 zákoníku práce. Odkázal přitom na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně rozsudek ze dne 13. 2. 2014, č.j. 6 Ads 46/2013-35, na jehož závěry plně odkázal, a to zejména k hodnocení znaků nadřízenosti a podřízenosti a otázky odměny jako podmínky výkonu závislé práce. Žalobce rovněž nastolil problém únosnosti sankce, kdy dolní hranice činí 250 000 Kč, což znamená pro většinu delikventů ekonomickou likvidaci. Poukázal v tomto ohledu na nález Ústavního soudu ČR ze dne 9. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13.

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), a jde rovněž o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68, a § 70 s. ř. s.

V souladu s § 75 odst. 1, § 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Žaloba je důvodná.

Mezi stranami bylo v předmětné věci spornou otázkou, zda se správním orgánům podařilo dostatečně prokázat naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti jednáním žalobce, resp. zda se správním orgánům podařilo prokázat, že žalobce umožnil slečně K. K. výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah ve své provozovně C. B. M.

Ze správního a kontrolního spisu vyplývá, že správní řízení bylo se žalobcem zahájeno na základě kontroly provedené v jeho provozovně C.B. M. na dne 22. 2. 2013. Přítomna kontrole byla pouze slečna K. K., která v době kontroly vykonávala obsluhu baru, která inspektorům sdělila, že pracuje pro kontrolovanou osobu (žalobce) pouze tento den od 14:00 hod. jako obsluha baru, čili točí pivo, prodává nápoje, obsluhuje a kasíruje zákazníky. Dále uvedla, že je přítelkyní žalobce a je evidována na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání od února 2012. Prvostupňový správní orgán ověřil dotazem na Okresní správu sociálního zabezpečení Uherské Hradiště, že žalobce nemá slečnu K. K. přihlášenou k nemocenskému a důchodovému pojištění jako svou zaměstnankyni.

Z protokolu o ústním jednání nařízeném prvostupňovým orgánem k projednání správního deliktu vyplývá, že žalobce uvedl, že slečna K. za ním chodila na provozovnu denně, hledala si tam např. práci na internetu, občas jela nakoupit. V den kontroly bylo špatné počasí, hodně sněžilo, tak jel nakoupit žalobce a požádal přítelkyni o záskok v baru. Při zastupování vystupovala slečna K. jménem žalobce, ale za tuto výpomoc nedostala žádnou odměnu.

Při posouzení věci krajský soud vycházel jak z platné a účinné právní úpravy v době spáchání správního deliktu, tak i z výkladu této právní úpravy obsaženého v relevantní judikatuře zdejšího soudu a Nejvyššího správního soudu.

Správního deliktu podle ustanovení § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2. Podle § 140 odst. 4 písm. f) ve znění s účinností do 19. 10. 2014 (vyhlášení nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 52/13 ve Sbírce zákonů) platilo, že za správní delikt se uloží pokuta do 10 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. c) a e), nejméně však ve výši 250 000 Kč.

Podle ustanovení § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti se nelegální prací rozumí výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah. Ohledně vymezení pojmu závislé práce a pojmu pracovněprávní vztah zákon o zaměstnanosti odkazuje na zákoník práce (§ 2).

Závislou prací je podle ustanovení § 2 odst. 1 zákoníku práce, ve znění účinném od 1.1.2012 práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.

Podle ust. § 2 odst. 2 téhož zákona musí být závislá práce vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele, v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele, popřípadě na jiném dohodnutém místě.

Vymezením znaků závislé práce ve světle právní úpravy účinné od 1.1.2012 se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13.2.2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35, dostupném na www.nssoud.cz. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud vymezil tři znaky, jež musí být naplněny, aby se dalo hovořit o závislé práci ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce. Těmito znaky jsou: 1. soustavnost, 2. osobní výkon práce a 3. vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. Nejvyšší správní soud konstatoval, že „společným rysem a jakýmsi leitmotivem všech znaků závislé práce vymezených (nově) v § 2 odst. 1 zákoníku práce, je osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli. Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). Proto musí správní orgány při postihování nelegální práce v řízení obviněnému prokázat naplnění všech těchto znaků – zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu.“

Co se týče znaku závislé práce spočívající ve vztahu nadřízenosti a podřízenosti, Nejvyšší správní soud ve shora citovaném rozsudku konstatoval, že „vztah podřízenosti zaměstnance vůči zaměstnavateli představuje nutně subjektivní kategorii. Rozhodující je tedy zejména to, zda zaměstnanec sám vnímá své postavení jako podřízené a to je důvodem, proč respektuje pokyny zaměstnavatele. Pokud má ovšem správní orgán naplnění tohoto subjektivního znaku objektivně prokázat, musí zkoumat, zda je dána osobní závislost zaměstnance na zaměstnavateli a zejména co je její příčinou. A zde začíná být zřejmé, že i když poskytování odměny zaměstnanci není vymezeno v zákoně jako znak závislé práce, neznamená to, že by zcela ztratilo smysl tuto otázku v rámci postihování nelegální práce zkoumat. Neboť právě pobírání odměny představuje typickou skutečnost, která závislé postavení zaměstnance na zaměstnavateli věrohodně prokazuje. Podmínkou samozřejmě je, aby odměna tvořila (ne nutně jediný, ale ekonomicky významný) zdroj zaměstnancových příjmů – poskytnutí drobné protihodnoty např. v podobě daru je běžným zvykem i v případě

jednorázové mezilidské výpomoci. Samozřejmě zaměstnanec může být ke vstupu do podřízeného vztahu vůči zaměstnavateli motivován i jinak – typicky příslibem uzavření pracovněprávního vztahu v budoucnu (tzv. „práce na zkoušku“ je jedním z klasických způsobů zastírání nelegální práce). I to může založit určitou formu osobní závislosti na zaměstnavateli a z toho vyplývající snahu vyhovět jeho pokynům. Formálně sem lze zahrnout i případy, kdy zaměstnanec vykonává práci zcela nedobrovolně, jelikož jeho závislost na zaměstnavateli má specifické příčiny (psychická závislost, strach apod.); i pak sice půjde o nelegální práci, její společenská nebezpečnost však již bude ležet spíše v rovině trestního práva (vydírání, obchodování s lidmi apod.). Jestliže ale správní orgán neprokáže ani pobírání či příslib odměny, ani jinou skutečnost, která by zavaděla důvod se domnívat, že byla u jedné osoby dána osobní závislost na druhé, pak se o závislou práci jednat nebude, neboť zde chybí znak spočívající ve vztahu podřízenosti a nadřízenosti. Platí tedy, že když určitá osoba vykonává danou činnost pro jinou osobu dobrovolně a zároveň s vědomím, že protistraně nevzniká závazek poskytnout jí jakoukoliv protihodnotu (resp. nepodaří-li se prokázat opak), půjde zpravidla o přátelskou výpomoc či dobrovolnickou činnost.“

Krajský soud shledal, že správní orgány dostatečně jednoznačně a bez důvodných pochybností (srv. § 3 správního řádu) neprokázaly, že slečna K. K. vykonávala u žalobce závislou práci mimo pracovněprávní vztah. Vyplývá to zejména z toho, že při rozhodnutí věci se prvostupňový orgán i žalovaný opřely zejména o poznatky zjištěné při kontrole u žalobce dne 22. 2. 2013. Z těchto skutkových poznatků ovšem nevyplývá, že mezi žalobcem a slečnou K. panoval vztah nadřízenosti a podřízenosti. Samotná obsluha baru (točení piva, roznos jiných nápojů, atd.) vyplývá ze situace, kdy zjevně měla přítelkyně žalobce hlídat provozovnu, což mohla učinit i v režimu pouhé dobrovolné bezúplatné pomoci (dříve tzv. občanské výpomoci), nikoliv pouze v režimu výkonu závislé práce, ať již za úplatu či bezúplatně. Obdobně se k problému vyslovil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 29. 9. 2011, čj. 4 Ads 75/2011-73, který se sice týkal výkladu právní úpravy před novelizací provedenou zákonem č. 264/2006 Sb., nicméně v tomto ohledu je podle mínění krajského soudu stále použitelným výkladovým vodítkem. Správním orgánům nic nebránilo provést další důkazy, kupř. výsledkem svědků (osob přítomných v C.B. M. v době kontroly). Ze samotné přítomnosti slečny K. za barem ovšem nelze znak osobní podřízenosti dovodit.

Obdobně krajský soud dává žalobci za pravdu ohledně otázky odměňování. Jak připustil i Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35, odměna sice za stávající právní úpravy nehraje roli pojmového znaku závislé práce, ale i tak je třeba ji jako významnou skutečnost ve vztahu k charakteru posuzované činnosti rovněž zkoumat. Správní orgány nijak nevyvrátily tvrzení žalobce, že své přítelkyni žádnou odměnu neposkytoval. Stejně tak nelze souhlasit s výkladem pojmového znaku soustavnosti výkonu závislé práce. V tomto ohledu lze rovněž odkázat na citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, kde je tomuto znaku závislé práce v bodě 22 odůvodnění citovaného rozsudku uvedeno, že „za (samostatný) znak je ovšem nutno považovat již první část definice, která hovoří o tom, že práce „je vykonávána“. Nejen z tohoto gramatického vyjádření (vid nedokonavý), ale zejména z účelu definice a postihu nelegální práce je zřejmé, že mohou zůstat v platnosti dřívější judikaturní závěry o soustavnosti jako znaku závislé práce, neboť při jednorázové či příležitostné spolupráci se jen těžko může mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem vytvořit jakýkoliv vztah, natožpak vztah závislosti.“ Jakkoliv i Nejvyšší správní soud dále v bodě 23 odůvodnění tohoto rozsudku připustil, že tento první znak v konkrétních případech aplikovat uvážlivě, neboť inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné, krajský soud je toho názoru, že na soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných,

například z výpovědi obviněného, z výslechu svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.). Pokud ovšem žalovaný svůj závěr o soustavnosti výkonu práce přítelkyní žalobce opřel o svou domněnku, že žalobce „pravděpodobně“ využívá jejích služeb i v době, kdy rozváží pizzu, a tuto domněnku nepodepřel žádnými prokázanými skutkovými zjištěními, pak se nejednalo o úsudek, který by měl oporu v provedeném dokazování.

Za této situace, kdy se správnímu orgánu nepodařilo prokázat žádnou skutečnost, která by zavaděla důvod se domnívat, že byla u jedné osoby dána osobní závislost na osobě druhé, není možné s ohledem na shora uvedené závěry vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu dospět k závěru, že se jednalo o závislou práci, neboť nebylo prokázáno naplnění znaku nadřízenosti a podřízenosti a soustavnosti výkonu závislé práce, a ani další relevantní okolnosti deliktního jednání (otázka odměňování) nebyly spolehlivě zjištěny. Krajský soud shledal, že na základě zjištěných poznatků nelze dovozovat spáchání správního deliktu dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, spočívající v umožnění výkonu nelegální práce, tedy závislé práce mimo pracovněprávní vztah ve smyslu ust. § 5 písm. e) bod 1 téhož zákona. Proto považuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné, a to pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť správní orgán své rozhodnutí neopřel o relevantní skutkové důvody, jež by prokazovaly, že se žalobce skutečně dopustil jednání, které mu bylo kladeno za vinu. Jak vyplývá z ustálené judikatury aplikovatelné nejen na soudní rozhodnutí, ale rovněž na rozhodnutí správní, *„nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 58/2003, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz).

Na základě shora uvedeného krajského soudu nezbylo, než žalobou napadené rozhodnutí žalovaného podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit. Soud současně vyslovil, že věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgány budou v dalším řízení vázány právním názorem, který soud v tomto zrušujícím rozsudku vyslovil (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Správní orgány budou zejména povinny se hodnověrným způsobem zabývat existencí všech znaků závislé práce (především existencí vztahu nadřízenosti a podřízenosti a soustavnosti výkonu práce) ve světle shora citovaných závěrů. Za tímto účelem budou správní orgány povinny doplnit spisový materiál o takové množství podkladů, aby na jejich základě bylo možné učinit relevantní závěry ohledně těchto otázek.

Zároveň krajský soud upozorňuje, že nálezem Ústavního soudu ČR ze dne Pl. ÚS 52/13, kterým byl zrušen s účinností ode dne vyhlášení tohoto nálezu § 140 odst. 4 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve slovech *„nejméně však ve výši 250.000 Kč“*. Jak vyplývá i pro oblast správního trestání z čl. 40 odst. 6 Listiny, pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější (srv. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, čj. 6 A 126/2002-27), budou správní orgány povinny vycházet při novém posuzování věci při eventuálním ukládání sankce v dalším řízení z nové právní úpravy, která již neobsahuje neústavní a nepřiměřenou dolní hranici rozpětí ukládané pokuty (viz k tomu též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2014, 6 Ads 234/2014 - 28, přístupný na www.nssoud.cz). Správní orgány tak jsou povinny náležitě zohlednit znovu všechny okolnosti mající vliv na výši sankce a společenskou škodlivost jednání žalobce.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na

náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl úspěšný žalobce, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 4.000 Kč (3.000 Kč za podání žaloby, 1.000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby).

Dále žalobci vznikly náklady na právním zastoupení advokátem. Ze spisu vyplývá, že zástupce žalobce učinil ve věci tři úkony právní služby: příprava a převzetí zastoupení ze dne 2. 12. 2013 podle § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „AT“), sepis žaloby ze dne 30. 12. 2013 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT), a dále sepis repliky k vyjádření žalovaného ze dne 16. 1. 2015 (§ 11 odst. 1 písm. d) AT) po 3.100,- Kč dle § 9 odst. 4 písm. d) AT. Za úkony právní služby to tedy činí 9 300,- Kč, k čemuž je nutné připočít hotové výdaje podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 3x 300,- Kč, což činí dohromady 10.200,- Kč. Tuto částku je nutné dále zvýšit o 21 % DPH, neboť zástupce žalobce soudu prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celkem se tak na náhradě nákladů právního zastoupení jedná o částku 12 342,- Kč. Částka celkové náhrady nákladů řízení, která žalobci náleží, tedy činí 16 342 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen žalobci uhradit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce advokáta JUDr. Víta Burši.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 6. srpna 2015

JUDr. Milada Haplová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová